

ZPRÁVY OP

zpravodaj Obce překladatelů ročník XXXIV č. 4 (prosinec 2024)

Vážené a milé členky, vážení a milí členové Obce překladatelů,

naposledy v tomto roce se vám hlásíme se Zprávami, v nichž najdete zejména informace k úhradě členských příspěvků na rok 2025 a shrnutí valné hromady, letos volební. Jelikož je toto období zároveň časem předvánočním, využíváme Zprávy i k tomu, abychom vám popřáli klidné prožití svátků, zdraví a pokud možno i hodně překladatelských radostí i úspěchů v novém roce.

Členské příspěvky na rok 2025

Od 1. 1. nejpozději do 31. 3. 2025 prosím uhradte členský příspěvek na rok 2025 na bankovní účet 1014328992/5500. Jako variabilní symbol uveďte své členské číslo nebo napište do zprávy pro příjemce své jméno. Můžete také využít níže uvedené QR kódy (nezapomeňte doplnit VS nebo jméno do zprávy pro příjemce!).

- roční členský příspěvek činí minimálně 1000 Kč (dobrovolně můžete zaplatit i více)
- studenti do 26 let, senioři nad 65 let a lidé na rodičovské dovolené platí minimálně 500 Kč
- členové nad 80 let členský příspěvek neplatí

Členské příspěvky jsou pro chod OP velmi důležité. Pokrývají především náklady, jež nelze hradit z grantových zdrojů. Děkujeme všem, kdo příspěvky řádně a včas platí!

Příspěvek 1000 Kč

Příspěvek 500 Kč

Volební valná hromada OP

Dne 29. 11. 2024 se uskutečnila volební valná hromada naší Obce. Děkujeme všem, kteří se osobně dostavili.

- Valná hromada zvolila výbor pro příští tříleté období. Bude pracovat ve složení: **Hana Fořtová, Anežka Charvátová, Marie Jungmannová, Jana Kunová, Martina Kutková, Lukáš Novák, Michala Marková, Tereza Semotamová, Irena Steinerová, Ladislav Šenkyřík a Michal Zahálka**. Na svém prvním zasedání dne 3. 12. výbor ze svého středu zvolil předsedkyní opět **Anežku Charvátovou** a místopředsedou **Lukáše Nováka**.
- Valná hromada volila také revizní komisi, která bude pracovat ve složení **Filip Hanzlík, Tomáš Havel a Jarmila Horáková**.

Místopředseda OP Lukáš Novák, pověřený vedením valné hromady, složil účty ze tříleté práce výboru. Za dané období se uskutečnilo opravdu hodně.

- Ke dni konání VH měla OP 304 členů a do budoucna se bude snažit počet členů ještě zvýšit.
- Největším úspěchem výboru, konkrétně pracovní skupiny pro web pod vedením Jany Kunové, bylo zprovoznění nového webu, který vyhovuje dnešní době, je naším vlastnictvím a jeho obsluha je oproti bývalému webu jednodušší. Jeho součástí je i kalendář našich akcí, elektronické přihlášky na kurzy či QR kód pro platby členských příspěvků. Vznikla také nová členská databáze. Její využití je dobrovolné, profil si vyplňuje a posléze aktualizuje každý sám. Někdejší encyklopedický soupis překladatelů pouze archivujeme, jelikož jeho přeskriptování, aktualizace a provoz by byly velice nákladné. Naleznete ho pod názvem *Osobnosti českého uměleckého překladu po roce 1945* v zápatí hlavní stránky.
- Další pracovní skupina pod vedením Jany Kunové zodpovídá za vydávání pravidelného newsletteru, v němž je členstvo OP měsíčně informováno nejen o aktuálním dění uvnitř Obce, ale rovněž o překladatelských akcích a počinech obecně. Tato novinka byla publikem valné hromady odměněna zaslouženým potleskem.
- Do chodu byla díky Michale Markové uvedena právní poradna, do níž přicházejí v průměru tři požadavky na právní poradnu měsíčně.
- Pokračovaly i zavedené akce několikaletého projektu Poznejte svého překladatele vedeného Annou Tkáčovou, a to nejen v Praze na lodi (A)void, ale i jinde. OP v tomto směru spolupracuje s knihovnami, školami, muzei a dalšími kulturními institucemi.
- Členka výboru Hana Fořtová aktivně zastupuje OP v mezinárodním sdružení CEATL, jehož prostřednictvím se připojujeme zejména k výzvám týkajících se literárního překladu a umělé inteligence.

- Vedoucí skupiny pro granty, fundraising a finanční plánování Michal Švec informoval VH o stavu hospodaření a výhledu příjmů a výdajů na rok 2025. OP byl přidělen na období 2025–2027 grant Hlavního města Prahy (400, 450 a 500 tisíc Kč) a v roce 2024 OP obdržela dotaci 111 000 od MK ČR na pořádání Ceny Josefa Jungmanna. O tuto dotaci máme zažádáno i na rok 2025. Významně se zvýšily příjmy z členských příspěvků a počet neplatičů postupně klesá. Efektivní výběr příspěvků je nadále jednou z priorit finančního plánování OP.
- Předsedkyně revizní komise Jarmila Horáková potvrdila bezchybné hospodaření obce a účelné vynakládání prostředků.

DILIA – agenturní zastupování, kolektivní správa

Jako host vystoupil na valné hromadě OP ředitel agentury DILIA Jan Barták a vysvětlil přítomným členům, v čem jim může DILIA být nápomocná při uzavírání smluv a kdy je dobré se nechat agenturou zastupovat v jednání s nakladateli. Zdůraznil, že DILIA je schopná vyjednat pro překladatelstvo výhodné smlouvy (včetně výše honoráře či tzv. bestsellerové doložky) a všimnout si i skrytých úskalí, která můžete při podpisu přehlednout (např. otázka audioknih). Několik přítomných členů si zastupování agenturou DILIA při uzavírání překladatelských smluv otevřeně chválilo.

O možnosti agenturního zastupování připravujeme podrobnější informace. Zároveň připomínáme, že překladatelé mají ze zákona nárok na odměny z kolektivní správy autorských práv, kterou vykonává právě agentura DILIA. Stačí se do kolektivní správy bezplatně zaevidovat. Veškeré informace najdete [na webu DILIA](#).

Uzávěrky cen a soutěží v roce 2025

Do **31. 1. 2025** lze zasílat příspěvky do Překladatelské soutěže Jiřího Levého pro začínající překladatele do 35 let. Podrobné podmínky najdete [na našem webu](#).

Do **15. 2. 2025** můžete nominovat překladové knihy vydané v roce 2024 na Cenu Josefa Jungmanna. Návrhy na ocenění zasílejte na e-mail info@obecprekladatelu.cz nebo poštou na adresu OP.

Do **28. 2. 2025** přijímáme návrhy na anticenu Skřípec. Lze nominovat knihy vydané v uplynulých pěti letech. Návrh se stručným odůvodněním zasílejte na info@obecprekladatelu.cz.

Státní cena za překladatelské dílo pro Dagmar Hartlovou

Za celoživotní přínos ke zprostředkování švédské a norské literatury českému čtenáři a za významné pedagogické působení získala letos státní cenu za překladatelské dílo Dagmar Hartlová, nordistka, literární redaktorka a vysokoškolská pedagožka, nositelka Řádu polární hvězdy a členka Obce překladatelů.

Dagmar Hartlová dlouho působila na Filozofické fakultě UK. Ze švédštiny přeložila bezpočet děl a řadu let zasedala v porotě Ceny Josefa Jungmanna. Je hlavní redaktorkou a spoluautorkou *Slovníku severských spisovatelů* (1998, 2004), za překlad knihy Selmy Lagerlöfové *Podivuhodná cesta Nilse Holgerssona Švédskem* získala v roce ocenění 2005 Zlatá stuha.

Z odůvodnění poroty: „Do češtiny převádí tematicky i formálně náročná díla, která vyžadují schopnost ponořit se do různých historických epoch a prostředí, ale také zprostředkovat výraznou poetiku. Vedle překladů samotných je její zásluhou také skutečnost, že pro severskou literaturu dokázala nadchnout česká nakladatelství v době dávno před rozmachem severské krimi. Každá přítomnost Dagmar Hartlové na jakémkoliv publikačním počinu, ať v roli překladatelky, či redaktorky, vždy představuje záruku vynikající práce a vysoké kvality výsledku.“

Návštěva prezidentky FIT v České republice

Na pozvání Jednoty tlumočnicků a překladatelů zahájila prezidentka Mezinárodní federace překladatelů (FIT) Alison Rodriguez svou cestu po Evropě v České republice. Během návštěvy, která se konala ve dnech 24. – 27. 11. 2024, se zúčastnila jednání s náměstkem ministra kultury ČR Ondřejem Chrástem, vedoucím Odboru soudních znalců a tlumočnicků ministerstva spravedlnosti Radomírem Čujanem a kulatého stolu na půdě Ústavu translologie FFUK. Významným tématem návštěvy bylo oficiální stanovisko FIT k využívání umělé inteligence v kontextu překladu a tlumočení, které se podrobně věnuje situaci v České republice.

Kulatého stolu se 26. 11. zúčastnili zástupci všech v Česku působících profesních organizací překladatelů a tlumočnicků, akademické obce, ministerstva kultury, Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise a předsedkyně Výboru pro lidská práva a moderní technologie Rady vlády pro lidská práva. Obec překladatelů zastupovala předsedkyně Anežka Charvátová.

27. 11. zakončilo návštěvu jednání s náměstkem ministerstva kultury ČR Ondřejem Chrástem. Setkání se za JTP účastnila Edita Jiráková, Marie Příbylová a vedoucí sekce audiovizuálního překladu JTP Miroslav Pošta, za Překladaře Severu místopředseda Martin Severýn a za Obec překladatelů členka výboru Michala Marková.

Akce uplynulého období

O antiky k Depeche Mode

Obec překladatelů uspořádala za podpory Ministerstva kultury ČR velmi podnětnou diskusi s oceněnými v rámci Ceny Josefa Jungmanna. Konala se 19. 11. v kavárně Husovka. Předsedkyně poroty Alice Flemrová tentokrát v roli moderátorky besedovala nad oceněnými překlady s novým držitelem Ceny Josefa Jungmanna Michalem Ctiborem a s laureáty dalších tvůrčích ocenění Miroslavem Tomkem a Janou van Luxemburg.

Cesty k Nobelově ceně: Překlad v hlavní roli

Další zajímavou překladatelskou besedu jsme uspořádali 13. 12. ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla. Byla věnovaná překladatelským výzvám v kontextu letošní Nobelovy ceny za literaturu, již obdržela korejská autorka Han Kang. Diskutovali autorčina překladatelka do češtiny Petra Ben-Ari, doc. Miriam Löwensteinová, vedoucí koreanistiky FF UK, a znalec překladatelské scény Viktor Janiš. Večerem provázela Anežka Charvátová.

Poznejte svého překladatele

I v minulém čtvrtletí pokračovaly pravidelné překladatelské besedy na lodi (A)void Floating Gallery nebo v chladném počasí v Café (A)void. Takových besed se v uplynulém roce konalo celkem devět, kromě Velikonoc a letního období pravidelně každé první úterý v měsíci. Zaznamenali jsme názory, že jsou určeny především mladým překladatelům a překladatelkám. Není tomu tak. Tyto besedy jsou určeny všem, bez rozdílu věku. S úspěchem se setkal nový formát, tzv. minutový (A)void, k němuž se budeme 2× do roka vracet, vždy v létě a v zimě.

5. 11. vystoupili na lodi (A)void Floating Gallery Petr Kotrle a Jana Kunová v besedě na téma překladu žánrových sérií.

14. 11. uspořádala Městská knihovna Loket ve spolupráci s OP hojně navštívenou besedu s Richardem Podaným a Viktorem Janišem.

3. 12. se konal zimní minutový (A)void se šesticí překladatelek a překladatelů. Na své novinky zde upozornili Helena Beguivinová, Radovan Beneš, Jana Chmura-Svatošová, Jitka Jeníková, Radvan Markus a Magdalena Štulcová.

Kalendář akcí je přístupný [na webu OP](#), v předstihu na ně upozorňujeme též v newsletteru a na facebooku OP, kde lze posléze zhlédnout i fotografie z uskutečněných překladatelských podniků, na nichž se OP podílí. Děje se toho opravdu hodně, nepropásněte příležitost se setkat se svými kolegy a kolegyněmi!

Literární překlad a umělá inteligence na webu OP

Na webu OP nově najdete [sekcí věnovanou tématu vztahu umělé inteligence a literárního překladu](#). Prudký rozvoj v této oblasti sledujeme spolu s dalšími evropskými překladatelskými sdruženími, zejména CEATL, a pro členy jsme proto připravili několik jednoduchých doporučení, jak k nástrojům AI zodpovědně přistupovat. Uvádíme také přehled zahraničních iniciativ, k nimž jsme se připojili (v českém překladu), a seznam doporučené literatury.

Jednou za dva měsíce budou na webu vycházet Zprávy z AI s čerstvými novinkami. [V prvních, které vyšly v říjnu](#), najdete přehled různých iniciativ, které se objevily v letošním roce od Německa po Japonsko.

Právní poradna

Máte-li jakýkoliv dotaz týkající se smluv, licenčních podmínek a podobně, můžete se v rámci členských výhod obrátit na odborníky z autorskoprávní advokátní kanceláře Štaidl Leška Advokáti. Nebojte se ptát i na drobnosti, poradna je vám v základním rozsahu k dispozici zdarma. Pokud se ukáže, že problém vyžaduje složitější právní úkony, můžete se na nich domluvit individuálně.

Své dotazy směřujte na telefonní číslo **222 520 096** nebo na e-mail prekladatele@staidl-leska.com.

Blog

V nedávné době byl na webu zprovozněn i blog. Snad jedinou podmínkou pro uveřejnění článku je téma: překladatelství z nejrůznějších úhlů pohledu. Přispívat tedy může kdokoli, kdo se chce s ostatními podělit o své překladatelské zkušenosti, oříšky, sdělit zážitky, doporučení, prostě cokoli, co souvisí s literárním překladatelstvím. Čtete, pište. Oživte tuto rubriku. Přilákáme k našemu webu i více čtenářů z jiných profesí, jimž dáme nahlédnout do své práce.

Výzva k vytvoření profilu v členské databázi na webu OP

Připomínáme všem řádným členům a členkám OP možnost založit si profil ve veřejně přístupné členské databázi na našem webu. Je vhodným prostředkem k tomu, jak dát o sobě vědět nakladatelům i médiím. Obsluha databáze je velmi jednoduchá, ale jsme si vědomi toho, že někomu může vyplnění činit potíže. Neostýchejte se obrátit na správce databáze Michala Švece (michal.svec.cz@gmail.com), který je připraven vám s vyplněním pomoci.

Jubilanti

Prosinec

- 1. 12. Otakar Vochoč 91 let
- 3. 12. Helena Franková 75 let
- 11. 12. Zdeněk Beran 65 let
- 31. 12. Lucy Topol'ská 91 let

Únor

- 7. 2. Jiří Munzar 88 let
- 15. 2. Ludmila Janská 87 let
- 29. 2. Markéta Hejkalová 65 let

Leden

- 2. 1. Marie Zábranová 87 let
- 3. 1. Jindřich Vacek 70 let
- 21. 1. Jiří Špaček 75 let
- 29. 1. Jiřina Holešovská 87 let
- 31. 1. Jiřina Miklušáková 90 let

Všem gratulujeme a přejeme hodně zdraví i mnoho překladatelských a čtenářských zážitků.

Noví členové

V minulém období se novými členkami Obce překladatelů staly Anna Matoušková (angličtina) a Martina Kutková (španělština). Vítáme je mezi námi a přejeme jim hodně překladatelských úspěchů.

Vydává Obec překladatelů, Pod Nuselskými schody 3, 120 00 Praha 2,
tel.: 222 564 082
e-mail: info@obecprekladatelu.cz
Bankovní spojení 1014328992/5500, úřední hodiny: úterý 14–16, středa 10–12 hod.
Připravila: Anna Tkáčová
Redakce a distribuce: Jana Kunová
Vychází 4x ročně, toto číslo 17. 12. 2024. Uzávěrka příštího čísla: březen 2025

Příspěvky zasílejte e-mailem na: anna.tkacova@volny.cz